

Start af ny Privatskole

Danmarks Privatskoleforening

Stor set alle ca. 450 friskoler og privatskoler i Danmark er medlem af en skoleforening. Der er 6 skoleforeninger i Danmark, hvoraf Danmarks Privatskoleforening har 118 medlemsskoler med ca. 38.000 elever. Vores opgave er at yde service til skolerne i alle mulige spørgsmål vedrørende skolen og dens drift, herunder at hjælpe forældre med at starte nye skoler. Du kan trygt henvende dig til Danmarks Privatskoleforening med alle de spørgsmål og problemer I måtte have. Vi kommer gerne til et orienteringsmøde og yder gratis bistand til skolen i opstartsfasen. Danmarks Privatskoleforening finansieres udelukkende af skolernes medlemsbidrag, via et årligt kontingent.

Forældrekrederen

En ny privatskole tager som regel udgangspunkt i en gruppe af forældre, der går sammen for at danne en privatskole som et alternativ til folkeskolen. Det er altså typisk efter et ønske fra en specifik forældrekræds, at ide og initiativ til en ny privatskole udspringer. Årsagerne hertil kan være mange. Privatskoler kan være oprettet ud fra bestemte pædagogiske, religiøse, ideologiske perspektiver, men oprettes ofte også, hvis en lokal folkeskole lukker og forældrene i et lokalområde ønsker at fastholde et lokalt skoletilbud.

Privatskolen som selvejende institution

Nye privatskoler i Danmark oprettes som selvejende institutioner. At en privatskole er en selvejende institution betyder, at den drives uafhængigt af andre organisationer, selskaber, skolens stiftere mv. Den formue, som skolen måtte have, er ligeledes bundet i institutionen selv, og der kan ikke gøres krav mod denne fra medlemmer af forældrekrederen eller skolens bestyrelse. Skolens midler kan udelukkende gå til formålet, nemlig undervisning. Derudover har den selvejende institution en bestyrelse som øverste ansvarlig for institutionens drift og økonomi.

Skolens økonomi

For at kunne drive en privatskole i Danmark, der er attraktiv og til at betale for forældrene, modtager skolen et driftstilskud fra staten. Dette tilskud udgør ca. 70 % af en privatskoles indtægter. For at skolen kan modtage dette tilskud skal en række bestemmelser være opfyldt. Disse bestemmelser fremgår af friskoleloven.

Godkendelse af privatskolen i Undervisningsministeriet

For at kunne modtage driftstilskud fra staten skal en ny privatskole anmeldes til Undervisningsministeriet. Det sker ved at rekvirere og indsende 2 skemaer (anmeldesskema og oplysningsskema) indeholdende en række oplysninger til Undervisningsministeriet (bl.a. oplysninger om skolenavn, beliggenhed, navn på skoleleder, klassetrin mv.), samt et depositum på kr. 30.000. Derudover skal skolens vedtægter indsendes til godkendelse. Oprettelse af en ny privatskole skal desuden anmeldes til kommunalbestyrelsen i skolekommunen.

Disse ting skal gøres i god tid, og senest forud for det skoleår, for hvilket skolen ønsker at modtage tilskud. Hvis forældrekrederen således ønsker at åbne skolen for elever 1. august, skal anmeldesskema og depositum være Undervisningsministeriet i hænde senest 1. februar. Skolens vedtægter skal ligeledes være indsendt til godkendelse senest 1. april, og senest 1. juni skal det sidste skema med oplysninger om skolens forhold indsendes. I september måned, efter skoleårets

start, tilbagebetales depositum, såfremt skolen opfylder bestemmelserne og er berettiget til at modtage tilskud.

Frister

For at kunne blive godkendt i Undervisningsministeriet og dermed være tilskudsberettiget er der altså en række konkrete tidsfrister der skal overholdes. Hvis en skole ønsker at åbne sine døre for elever den 1. august skal der i det foregående halvår være indsendt følgende til Undervisningsministeriet:

Den 1. februar: Anmeldelsesfrist og indbetaling af depositum

Den 1. april: Skolens vedtægter indsendes til godkendelse.

Den 1. juni: Oplysningsskema indsendes (vedr. forskellige oplysninger om skolen).

Skemaer om anmeldelse m.v. til Undervisningsministeriet kan fås ved henvendelse til Undervisningsministeriet eller Danmarks Privatskoleforening.

Statsligt driftstilskud, bygningstilskud og SFO-tilskud

Alle godkendte privatskoler modtager et driftstilskud, som ydes med virkning fra det første skoleår. Driftstilskuddet fremgår af finansloven som et gennemsnitligt tilskud, der ydes til privatskoler alt efter antallet af elever ved skolen. For finansåret 2004 er det gennemsnitlige tilskud pr. elev kr. 38.387. Dette tilskud indgår i en beregningsmodel, der regulerer tilskuddets størrelse til den enkelte skole alt efter elevernes alder, skolens beliggenhed mm. Udover driftstilskuddet ydes der også et bygningstilskud der i 2004 udgør 2.111 kr. pr. elev, og et tilskud til skolefritidsordningen på 9.114 kr. pr. antal elever i fritidsordningen. Sætserne for disse tilskud fastsættes også i finansloven.

En nystartet privatskole, der har første skoledag d. 1. august, får først udbetalt sit første driftstilskud i november eller december, når Undervisningsministeriet har godkendt skolen og konstateret at der er tilmeldt det krævede antal elever ved skolen. Selvom tilskuddet først udbetales i december får skolen det dog med virkning fra 1. august. Det betyder, at en ny skole i minimum de første fire måneder af skoleåret, august, september, oktober og november, skal have midlertidig kapital til at drive skolen uden tilskud. Efter det første driftstilskud udbetales dette hver måned forud fremover.

Elevtal og 5. september

Det er en betingelse for modtagelse af statstilskud, at en privatskole har mindst 28 elever fordelt på 1. – 7. klassetrin pr. 5. september året før finansåret. For nyoprettede skoler, der er i deres første leveår, er elevkravet dog mindre. I det første skoleår skal der være indskrevet mindst 12 elever pr. 5. september, og mindst 20 elever pr. 5. september det andet år. Private skoler skal hvert år indberette elevtallet pr. 5. september til Undervisningsministeriet. Dette indberettede elevtal indgår i en beregningsmodel og danner baggrund for skolens driftstilskud det kommende finansår.

Egendækning - elevbetaling

For at en privatskole er berettiget til at modtage driftstilskud fra staten, er det en betingelse, at skolen har andre indtægter ud over driftstilskuddet. Skolen skal selv skaffe midler svarende til minimum 1/8 af det gennemsnitlige tilskud pr. elev. Dette betyder, at hvis staten giver et tilskud på 38.387 kr. pr. elev (år 2004), skal skolen selv yderligere skaffe 1/8 heraf, dvs. kr. 4.798 pr. elev. Dette beløb skaffes normalt ved elevbetaling (skolepenge), hvor skolen fastsætter hvad det skal koste at have en elev gående i skolen. Elevbetalingen skal være ens for alle elever på det samme klassetrin, men skolen kan differentiere, så det eksempelvis er billigere at have børn på de små

klassetrin end på de store. Den gennemsnitlige elevbetaling udgør pt. 10.000 kr. pr. elev pr. år. Hertil kommer betaling for skolens fritidsordning.

Fordelingssekretariatet

Foruden de statslige driftstilskud kan en godkendt privatskole også få andel i de tilskud, som i henhold til friskoleloven administreres af Fordelingssekretariatet for friskoler og private grundskoler. Det drejer sig om tilskud til vikarudgifter for lærere, sygeundervisning, lærernes kursusdeltagelse og efteruddannelse m.v. Derudover yder Fordelingssekretariatet også tilskud til nedbringelse af skolepenge, den såkaldte "friplads" betaling. Der ydes også tilskud til elevernes befordringsudgifter. Fordelingssekretariatet er beliggende i Slagelse og de forskellige tilskudsmuligheder er omtalt på sekretariatets hjemmeside www.fordelingssekretariatet.dk. Sekretariatet yder også gerne råd og vejledning til den enkelte skole om tilskudsmulighederne og administrationen heraf.

Revision og regnskabsaflæggelse

Privatskoler er underlagt Bekendtgørelse om regnskab for frie grundskoler mv. der stiller nærmere krav til aflæggelse af skolens regnskab. Derudover skal skolerne også overholde de retningslinier for revision, der findes i Bekendtgørelse om revision og tilskudskontrol mm. ved frie grundskoler mv. At disse bestemmelser opfyldes af skolen er en af bestyrelsens vigtigste opgaver at påse. Hvis en skole forvalter tilskudsmidler i strid med bestemmelserne, kan Undervisningsministeriet stille krav om tilbagebetaling af tilskud.

Skolens vedtægt

Forud for starten af en ny privatskole skal forældrekredsen beslutte skolens vedtægt, der beskriver rammerne for skolens formål mm. Skolens vedtægt er det grundlag som skolen skal drives på, ligesom det er her, der skal defineres bestemmelser om generalforsamling, valg af bestyrelsesmedlemmer, aflæggelse af regnskab mm. Denne vedtægt skal som nævnt sendes til godkendelse i Undervisningsministeriet forud for skolens start.

Skolens bestyrelse

En privatskole skal have en bestyrelse, som er ansvarlig for skolens overordnede drift og økonomi. Bestyrelsen skal bestå af mindst 5 medlemmer, hvoraf mindst 2 skal være forældre til børn på skolen og udpeget af forældrekredsen, hvilket typisk sker ved generalforsamlingen. Det er bestyrelsens opgave at sikre optimale rammer for skolen, ligesom det er bestyrelsen, der har kompetencen til at ansætte og afskedige leder og øvrigt fastansat personale. Kravene til skolens bestyrelsesmedlemmer er beskrevet i friskolelovens § 5, hvor det også er beskrevet, at bestyrelse og personale er omfattet af forvaltningslovens bestemmelser om både tavshedspligt og habilitet.

Skolens daglige ledelse

Hvor bestyrelsen har det overordnede økonomiske ansvar, er det skolelederen der har det daglige pædagogiske ansvar og står for den daglige drift af skolen. Skolelederen ansættes (og afskediges) som udgangspunkt af bestyrelsen.

Tilsyn

En af forældrekredsens vigtigste opgaver, udover at vælge skolens bestyrelse, er at udøve tilsyn med skolens undervisning. I friskoleloven hedder det, at en privatskole skal give en undervisning, der står mål med niveauet i folkeskolen. Tilsynet hermed foregår på to måder. For det første er forældrekredsen forpligtet til at udøve et løbende tilsyn med undervisningen ved at følge med i

skolens og børnenes arbejde i det daglige. Udover forældrekredsens eget tilsyn skal den også vælge et eksternt tilsyn, der skal føre tilsyn med elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk. Forældrekredsen kan således vælge en eller flere eksterne tilsynsførende, som skal have tilstrækkelig indsigt i skoleforhold, men som ikke må tilhøre forældrekredsen eller have anden tæt tilknytning til skolen. Forældrekredsen kan også vælge at overlade det eksterne tilsyn til kommunalbestyrelsen.

Bygninger

For at kunne modtage driftstilskud og drive undervisning i en privatskole, skal skolen råde over egnede bygninger eller lokaler. De lokaler, som en ny privatskole måtte eje eller have adgang til, skal godkendes til undervisningsformål. Dette gøres af kommunen og de lokale brand- og bygningsmyndigheder. Ligeledes er det her vigtigt at være i god tid, da det er en betingelse i anmeldelsesproceduren, at skolen overfor Undervisningsministeriet kan dokumentere, at den har godkendte lokaler til rådighed.

Personale

En skole er selvfølgelig ikke en skole med mindre der også gives undervisning af nogle lærere. Udover lærerne er der som minimum også en skoleleder på skolen. Derudover er der ofte også tilknyttet en skolefritidsordning (SFO) med ansatte pædagoger eller SFO assistenter. Ligeledes kan der være kontoransatte i skolens administration, pedel, rengøringspersonale, køkkenpersonale mv. Til skolens personale knytter der sig en lang række af forskellige overenskomster, love og bestemmelser mv. som skolen skal forholde sig til.

Skoleleder, lærere og børnehaveklasseleder

Alle ansatte ved en skole, som giver undervisning til børnene, er omfattet af en overenskomst mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation. Skolens leder er også omfattet af denne overenskomst. Det er en forudsætning for at modtage tilskud fra staten, at skolen følger overenskomsten, uanset undervisernes baggrund og forudsætninger. Overenskomsten beskriver alle vilkår vedrørende løn og arbejdstid mv. for personale, der underviser ved skolen.

Pædagoger og SFO ansatte

For ansatte i skolens fritidsordning er der også en overenskomst, som er indgået imellem Børne- og Ungdomspædagogernes Landsorganisation (BUPL) og Frie Grundskolers Fællesråd, som er fælles organisation for de frie skoler. Det er en tiltrædelsesoverenskomst som skolen kan vælge at tiltræde og følge. Hvis en skole vælger ikke at følge denne overenskomst er den ansattes vilkår reguleret af funktionærloven og den individuelle skriftlige ansættelsesaftale.

Teknisk- Administrativt Personale (TAP)

De ansatte, som ikke underviser eller er pædagoger, kaldes for det teknisk- administrative personale. Det er kontorpersonale, rengørings- eller servicemedarbejdere, pedeller, køkkenpersonale mv. Der findes overenskomster for rengøringspersonale, køkkenmedarbejdere og tekniske medarbejdere (pedeller mv.). For disse personalegrupper kan skolen vælge at tiltræde en overenskomst mellem Frie Grundskolers Fællesråd og Specialarbejderforbundet/Kvindeligt Arbejder Forbund. Det er ikke et krav at skolen følger denne overenskomst. I så fald skal de generelle ansættelsesretlige love og bestemmelser følges. Der er pt. ingen overenskomst for skolens ansatte på kontoret. Her er det helt op til skolen hvilke ansættelsesvilkår den vil tilbyde, selvfølgelig inden for funktionærlovens rammer.

Ansættelsesbreve

Alle ansatte ved skolen har krav på et ansættelsesbrev. Du kan hente ansættelsesbreve for alle typer af ansatte under menupunktet "Dokumenter" på Danmarks Privatskoleforenings hjemmeside. Foreningens sekretariat bistår gerne med udfyldelsen af ansættelsesbreve.

Relevante love og bestemmelser

På foreningens hjemmeside kan de forskellige overenskomster og rammeaftaler vedrørende personaleforhold downloades. Derudover er der links til de gældende love og bekendtgørelser der har indflydelse på privatskolesektoren, og som en privatskole skal administrere efter. De vigtigste statslige bestemmelser for privatskolerne findes i følgende dokumenter:

- Friskoleloven (Bekendtgørelse af lov om friskoler og private grundskoler m.v.)
- Tilskudsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om tilskud m.v. til friskoler og private grundskoler m.v.)
- Revisionsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om revision og tilskudskontrol m.m. ved frie grundskoler m.v.)
- Regnskabsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om regnskab for frie grundskoler m.v.)
- Tilsynsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om valg af tilsynsførende ved friskoler og private grundskoler m.v.)
- Tilsynsvejledning (Vejledning om undervisningspligtens opfyldelse i friskoler og private grundskoler og tilsynet hermed)